

GERGELY ÁGNES dr. író, tanár, szerkesztő, Ph.D.

(Endrőd, 1933. október 5.)

Szülei: Guttmann György újságíró és Fenákel Róza tisztviselő.

Házasság: elvált.

Tanulmányai: 1953-1957: ELTE tanári diploma, magyar-angol szak.

Életútja: 1957-1961: Újpesti Ápr. 4. Általános Leányiskola.; Kanizsai Dorottya Gimnázium; 1963-71 Magyar Rádió; 1971-1974 Élet és Irodalom; 1974-1977 Szépirodalmi Kiadó; 1977-1988 Nagyvilág; 1988-tól szabadfoglalkozású író; 1992-től megbízott előadó az ELTE Angol Tanszékén.

Társadalmi, közéleti tevékenysége: Magyar Írószövetség (tag); Magyar PEN Club (tag) Művészeti Alap (tag) 1974-től az Iowai Egyetem tiszteletbeli tagja. Alapítványt hozott létre az endrődi Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola tanulóinak jutalmazására.

Önálló művei: Ajtófélfámon jel vagy, v., 1963; Glogovác és a holdkórosok, ksr., 1966; Johanna, v., 1968; Azték pillanat, v., 1970; A tolmács, r., 1973; Válogatott szerelmeim, vál. v. és v., és versford., 1973; A chicagói változat, r., 1976; Kobaltország, v., 1978; Hajóroncs, v., 1981; Huszonegy, művészportrék, 1982; Stációk, r., 1983; Fohász lámpaoltás előtt, v., 1985; Árnyékváros, vál.v., 1986; Költészet és veszélytudat, tan., 1986; Riportnapló Északról, dokumentumkönyv, 1988; Nyugat magyarja, esszénapló, William Butler Yeatsról, 1991; Királyok földje vál. és új v., 1994; Közép-Európa ígéret volt, tan.-ok, 1994; Absztrakt tehén, tárcanapló, 1995; Necropolis, 126 vers 1993-1996, 1997; A barbárság éveiből, v., 1998; Őrizetlenek, v., 2000; A kastély előtt, v., 2001. Hajtogatós (Fenákel Judittal), 2004; Carmen lugubre. Versek, 1963–2003 (2005); Útérintő. Összegyűjtött versek (2006), *Tigrisláz. Tíz óra a magyar versfordításról 2002–2007* (2008) Gergely Ágnes: Jonathan Swift éjszakai Két szimpla a Kedvesben (2013), Oklahoma ezüstje (2015)

Műfordításai: J. Joyce: *Kamarazene* [Tótfalusi Istvánnal], v., 1958; D. Thomas: *Az író arcképe kölyökkutya korából*, önéletrajzi novellásciklus, 1959; Joyce: *Dublini emberek*, műfordítás Papp Zoltánnal, 1959, 2. kiadás, 1996; E. L. Masters: *A Spoon River-i holtak*, v., 1970; Akutagava: *A vihar kapujában*, elb., 1974; *Dobsírató* [nigériai versek] 1977; *Képtelen világ*, nonszensz versek, 1983; S. Smith: *Hát nem jön el?...v.*, 1986; *Lélekvesztő*, vál. versford., 1986; C. Okigbi: *Labirintusok*, v., 1989; E. Waugh: *Bombahír*, r., 1993; *Pompóné könyve*, nonszensz versek, 1998;

Idegen nyelvre lefordított művek: *A chicagói változat* (1980) svéd; *A tolmács* (1977) svéd; (1983) német; *Rapszódia éjféلكor* (1988) svéd; *Imagó* (1992) francia; *Őrizetlenek* (2002) német;

Szerkesztések: Krúdy Gyula művei; Tömörkény novellái; magyar népdalok; magyar népballadák;

Szakmai előadások: Budapest, Endrőd, Sárvár, Beled, Békéscsaba, Miskolc, Székesfehérvár, Iowa City (Iowa, USA), Las Vegas (Nevada, USA), Cambridge (Anglia), Stockholm (Svédország)

Rádió-tv műsorok: Bartók Rádió Bp., Petőfi Rádió, Bp., MTV, Duna TV, Svéd TV 1 csat., Stockholm, Berliini Rádió, Németország.

Kutatási terület: műfordítástörténet- és technika; modern írói költészet.

Díjak, kitüntetések: József Attila-díj, 1977, 1987; Déry Tibor-díj, 1985, 1996; Az Év Könyve jutalom, 1985; A Munka Érdemrend arany fokozata, 1989; Füst Milán-díj, 1994; Salvatore Quasimodo-díj, 1995; Kortárs-díj, 1996; Getz-díj, 1996; Kossuth-díj, 2000; A Soros Alapítvány alkotói díja, 2000; 2007 – az Artisjus Irodalmi Nagydíja, Prima díj 2010, Gyomaendrőd Díszpolgára 2011, Budapest XIII. kerületének díszpolgára cím. (2014)

Róla szóló irodalom: *Ki kicsoda?* 2004 [elektronikus dokumentum] / főszerk. Hermann Péter, Poligráf, 2004; *Új magyar irodalmi lexikon I.k.* / főszerk. Péter László, Bp., 1994; *Kortárs magyar írók 1945- 1997, I. k.* / szerk. F. Almási Éva, Bp., 1998; Magyar Nemzeti Bibliográfia CD; Gergely Ágnes: *Ajtófélfámon jel vagy* / Rónai György = *Vigília*, 1964; *A líra él [Necropolis]* / Báthori Csaba = *Élet és Irodalom*, 1997. október 31.; *Tárgyiság, tárgyiasság, tárgyilagosság [Necropolis]* / Vilcsek Béla = *Kortárs*, 1997. október; *Szürke permutáció [Necropolis]* / Lászlóffy Aladár = *Holmi*, 1998. február; *Necropolis* / Széchenyi Ágnes = *Kritika*, 1998. május; *Fesztáv [Necropolis]* / Tarján Tamás = *Magyar Napló*, 1999. augusztus; *Női hangok dűrban és mollban [Őrizetlenek]* / Gera Judit = *Élet és Irodalom*, 2000. július 28.; *Szeretetregény [Őrizetlenek]* / Horkai Hörcher Ferenc = *Élet és Irodalom* 2000. július 28.;

Megjegyzés: Az író szülőháza Andrassy út 28. volt [ma: Blaha Lujza u.] Endrődön.

Egyéb: „Ha a témám engedi, szívesen írok Endrődről, szülőházamról, gyermekkoromról – lehetőleg nem csak a nosztalgia szintjén.” (Gergely Ágnes) • (Sz-né N. E.)